

Abstract VELON congres 2022 - Eigentijds professioneel

Abstract titel	Studenten en leerlingen samen aan de knoppen – <i>sociaal ondernemen in het onderwijs</i>
Programmalijn	Opleidingsdidactisch en innovatief aan de slag
Presentatievorm	Presentatie
Auteur	Friso Mout, Hogeschool Marnix Academie, Utrecht, Nederland (presenterende auteur)
Co-auteur(s)	Jans Koene, Hogeschool Marnix Academie, Utrecht, Nederland (presenterende auteur) Stella van der Wal-Maris
Trefwoorden	curriculumvernieuwing duurzame ontwikkeling sociaal ondernemerschap maatschappelijke betrokkenheid burgerschap

Studenten en leerlingen samen aan de knoppen – *sociaal ondernemen in het onderwijs*

Als Unesco-hogeschool profileert de Marnix Academie, lerarenopleiding basisonderwijs, zich onder andere door zich te richten op maatschappelijk verantwoordelijk handelen. In het herziene bachelorcurriculum wordt een belangrijke rol toegekend aan het stimuleren van sociaal ondernemerschap van studenten en lerarenopleiders én aan het kinderen leren sociaal te ondernemen.

Onderwijs in sociaal ondernemerschap richt zich op een vorm van ondernemen die start met het onderkennen van kansen voor het bijdragen aan duurzame ontwikkeling, om vervolgens ideeën te genereren en initiatieven te ontplooiën die bijdragen aan de aanpak van complexe problemen (vgl. Sinakou, Donche, Boeve, de Pauw & Van Petegem, 2019; Van der Wal-Maris, 2019).

Afgelopen collegejaar hebben derdejaarsstudenten zich ingezet voor een project in samenwerking met Stichting Move. Stichting Move koppelt kinderen die minder kansen krijgen dan leeftijdsgenoten aan studenten. Studenten begeleiden kinderen stap voor stap in het verbeteren van hun wijk; als je de wereld wilt verbeteren, moet je eerst geloven dat je daartoe in staat bent (Boudry, 2019, p.68). Door samen in actie te komen ervaren kinderen wat ze kunnen bereiken en welke impact ze op hun leefomgeving kunnen hebben. De auteurs onderzochten welk effect participatie in Move heeft op deelnemende studenten en welke competenties zij belangrijk achten in het begeleiden van leerlingen tijdens het leren sociaal te ondernemen.

De onderzoeksdata laten zien dat het project heeft bijgedragen aan een versterkte betrokkenheid op de kinderen en hún verhouding tot de maatschappij. Leren sociaal te ondernemen vraagt om participatie door kinderen in de échte wereld en ruimte om te exploreren. Die ruimte ontstaat volgens de studenten vooral door loslaten en door op gelijke voet met de leerlingen op te trekken.

De data laten ook zien dat deelname aan het Move-project niet zozeer heeft geleid tot een versterking van de maatschappelijke betrokkenheid van de studenten zélf. Studenten pleiten in navolging van Barth en Timms (2020) om een integrale implementatie van onderwijs gericht op duurzame ontwikkeling in het curriculum van de lerarenopleiding. Dit sluit aan bij het voorstel van Algurén (2021) om uitdagingen ten aanzien van gedragsverandering en het

sociaal actief worden te benaderen vanuit een door ethiek geleide en instellingsgerichte benadering.

Tijdens deze presentatie gaan we nader in op het onderzoek, de uitkomsten en het inbedden van sociaal ondernemerschap in het onderwijscurriculum.

Algurén, B. (2021) How to Bring About Change - A Literature Review About Education and Learning Activities for Sustainable Development, *Discourse and Communication for Sustainable Education*, 12 (1), 5-21.

Bart, M. & Timms, M.J. (2020) Making education for sustainable development happen in elementary schools: the role of teachers, *Environmental Education Research* 27(1), 1-17.

Boudry, M. (2019). *Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat*. Kalmthout / België: Polis.

Leicht, A., Combes, B., Buyn, W., & Agbedahin, A. (2018). *From agenda to target 4.7: The development of ESD*. In A. Leicht, J. Heiss, & W. J. Buyn, Issues and trends in Education for Sustainable Development (p. 25-38). Parijs: UNESCO Publishing.

Sinakou, E., Donche, V., Boeve-de Pauw, J., & Van Petegem, P. (2019) Designing Powerful Learning Environments in Education for Sustainable Development: A Conceptual Framework, *Sustainability* 11 (5994), 1-23.

Van der Wal-Maris, S. J. (2019). *In verbinding; Onderwijs met het oog op de toekomst*. Utrecht: Marnix Academie.